

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تأثیر اجرای برنامه توانمندسازی بر کیفیت زندگی زنان "اچ آی وی مثبت"

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

(گرایش مامایی جامعه نگر)

استاد راهنما: دکتر زهرا بهبودی مقدم

اساتید مشاور: سیده فاطمه واثق رحیم پرور - دکتر محبوبه حاج عبدالباقی

مشاور آمار: دکتر سحرناز نجات

دانشجو: بهاره شریفی

اسفند ۱۳۹۱

چکیده

عنوان: بررسی تأثیر اجرای برنامه توانمندسازی بر کیفیت زندگی زنان "اچ آی وی" مثبت

زمینه: زنان از مهمترین ارکان خانواده و جامعه محسوب می شوند، بهبود کیفیت زندگی در زنان مبتلا به عفونت "اچ آی وی" نه تنها باعث بهبود بقای آنان، بلکه سبب افزایش کیفیت زندگی و انسجام بیشتر خانواده نیز می شود. به همین منظور این پژوهش جهت بررسی تأثیر اجرای برنامه توانمندسازی بر کیفیت زندگی زنان "اچ آی وی" مثبت انجام گرفت.

روش پژوهش: این پژوهش یک مطالعه تجربی می باشد که بر روی ۱۲۰ نفر از زنان "اچ آی وی مثبت" مراجعه کننده به مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری بیمارستان امام خمینی شهر تهران در تابستان ۱۳۹۱ انجام گرفت. نمونه گیری بصورت در دسترس و مستمر و با تخصیص تصادفی صورت گرفت و نمونه ها در سه گروه کنترل (۴۰ نفر)، گروه مداخله آموزشی (۴۰ نفر) و گروه مداخله توانمندسازی (۴۰ نفر) قرار داده شدند. گروه کنترل مراقبتهای معمولی که در مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری ارائه می شد را دریافت کردند، در گروه مداخله آموزشی ۲ جلسه آموزشی یک ساعته در مورد بیماری ایدز و در گروه مداخله توانمندسازی الگوی توانمندسازی بر اساس گامهای چهارگانه درک تهدید، مشکل گشایی، مشارکت آموزشی و ارزشیابی اجرا شد. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه دموگرافیک، پرسشنامه سنجش دانش و پرسشنامه خلاصه شده کیفیت زندگی بیماران "اچ آی وی مثبت" بود. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون کای اسکور، آنوا وتی زوج) با نرم افزار SPSS ویرایش ۱۷ مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: اکثریت (۲۶/۶ درصد) نمونه های مورد پژوهش در گروه سنی ۲۵-۲۹ سال، دارای تحصیلات دیپلم (۳۵/۸ درصد)، خانه دار (۸۰ درصد)، دارای وضعیت اقتصادی متوسط (۵۰ درصد) و در مرحله بدون علامت بیماری (۹۲/۵ درصد) بودند. بیشتر واحدهای مورد پژوهش (۶۷/۵ درصد) از طریق تماس جنسی به ویروس "اچ آی وی" مبتلا شده و هر سه گروه شرکت کننده از نظر اطلاعات دموگرافیک با یکدیگر همسان بودند ($p < 0/05$). نتایج نشان داد که قبل از مداخله تمامی ابعاد کیفیت زندگی در سه گروه یکسان بوده، اما سه ماه بعد از مداخله بعد روانی ($p < 0/012$) و بعد معنوی ($p < 0/015$) و کیفیت زندگی کلی ($p < 0/037$) زنان "اچ آی وی" مثبت در گروه مداخله توانمندسازی افزایش معناداری یافته است ولی ابعاد جسمی، اجتماعی، محیطی و سطح استقلال کیفیت زندگی تغییر معناداری را نشان ندادند.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج پژوهش، اجرای الگوی توانمندسازی در افزایش کیفیت زندگی زنان "اچ آی وی" مثبت مؤثر است، بنابراین بکارگیری این برنامه جهت بهبود کیفیت زندگی این گروه از بیماران توصیه می شود.

واژه های کلیدی: برنامه توانمندسازی، کیفیت زندگی، زنان، "اچ آی وی" مثبت

**Tehran University of Medical Sciences
Faculty of Nursing and Midwifery**

The impact of implementing of empowerment program on quality of life in women positive HIV

Supervisor: Behboodi Moghadam Zahra

Advisors: Vasegh Seyyedeh Fatemeh

Hajabdolbaghi Mahbobeh

Statistics Advisor: Nejat Saharnaz

Sharifi Bahareh

Abstract

Introduction: women are of the most important part of family and society, improving quality of life in women with “HIV” infection not only improves their survival, but also it enhances quality of life and family cohesion. This study was designed to investigate the impact of implementing of empowerment program on the quality of life of HIV-positive women.

Method: This research is a Experimental study which has been conducted on 120 women with positive “HIV”, who visited the Consultation Center for Behavioral Disorders of Imam Khomeini Hospital located in Tehran in summer in 1391. The sampling was continuous and random allocation samples were randomly assigned into control group (n=40), instructive group(n=40) and empowerment group(n=40). The control group receives the schedules presented in this center routinely. The instructive group is provided with two 60 minute instructive sessions about AIDS, and in empowerment group the empowerment program which is based on the following four steps is performed. Realizing the threat, problem solving, instructive cooperation and evaluation. Instruments used were demographic questionnaire, knowledge questionnaire and abbreviated questionnaire of quality of life of patients with positive “HIV”. Data were analyzed by SPSS software (version 17) using descriptive and Analytic statistics(Chi- Squared Test, ANOVA and T Test).

Results: the majority of samples in this research were between the ages of 20-29 years (26/6 percent), with high school graduates (30/8 percent), housekeeper(8 percent), average economic status(0 percent),and in unmarked stage of the disease(92/0percent).The majority of researching units were infected with HIV by sexual relationships(67/0 percent). There were no significant difference between three groups in demographic data ($p < 0.05$). the results showed that there were no significant difference between three groups before the intervention in all quality of life aspects, but score mean Mental aspect($p < 0.01$),Spiritual aspect($p < 0.01$) and total score of quality of life ($p < 0.001$)in the empowerment group significantly increased three months after intervention.

Conclusion: The results showed that the empowerment program was effective on increasing the quality of life HIV-positive women. Thus, use of this program for improving quality of life in these patients, recommended.

Key Words: empowerment program, quality of life, women, positive HIV.